

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych w Szkole Podstawowej w Hedwiżynie

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991 r., nr 95, poz. 425, z późn. zm.); Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996); Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249); Uchwała Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019”; Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych; Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zarządzaniu kryzysowym.

W myśl tego dokumentu szkoła podejmuje działania interwencyjne.

I. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji (głośne rozmowy, spacer po sali, wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

1. Upomnienie słowne i poinformowanie o konsekwencjach w przypadku braku poprawy zachowania.
2. Jeśli uczeń nadal nie stosuje się do zasad panujących na lekcji, nauczyciel wpisuje uwagę opisującą dokładnie zachowanie ucznia.
3. W każdym przypadku zakłócania lekcji przez ucznia nauczyciel prowadzący zajęcia powiadamia wychowawcę o zdarzeniu. Wychowawca informuje rodzica telefonicznie. Jeśli kontakt z rodzicem jest utrudniony, np. rodzic nie odbiera telefonu przez kilka dni, wychowawca wysyła pocztą pisemną informację o zachowaniu ucznia.
4. Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą oraz informuje o kolejnych krokach, jeśli nie nastąpi poprawa w zachowaniu.
5. W przypadku braku reakcji ucznia na interwencję wychowawca powiadamia dyrektora, który przeprowadza z uczniem rozmowę, przedstawia dalsze procedury postępowania i sporządza dokładną notatkę.
6. W przypadku kolejnego zgłoszenia zakłócenia toku lekcji przez ucznia, wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
7. Na spotkaniu wychowawca przedstawia rodzicom zeszyt uwag i wspólnie ustalają „Plan naprawczy” dla ucznia – zeszyt zachowań, podpisanie kontraktu oraz kolejne procedury postępowania.
8. W przypadku podejrzenia o nadpobudliwość, zdiagnozowanie problemów rodzinnych - skierowanie na badania do poradni specjalistycznej celem dalszej diagnozy.
9. Uczeń podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych reguł zachowania. Nadzór nad wypełnianiem kontraktu sprawują rodzice i wychowawca .
10. Jeśli uczeń nadal notorycznie przeszkadza na lekcji, wychowawca informuje rodziców o konieczności prac społecznych na terenie szkoły za złe zachowanie **UWAGA! Rodzic musi wyrazić zgodę!**
11. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela, wychowawcy - powiadomienie dyrektora szkoły oraz ustalenie terminu rozmowy upominającej.
12. Upomnienie ucznia przez dyrektora.
13. W przypadku dalszych problemów z uczniem - udzielenie pisemnej nagany przez dyrektora.

14. Jeżeli szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych /rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, itp./, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji. W nagłych sytuacjach wymagających specjalnej interwencji dyrekcja szkoły może powiadomić sąd rodzinny lub policję na wcześniejszym etapie postępowania.

II. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

1. Przerwanie zachowania agresywnego.
2. Poinformowanie wychowawcy o zdarzeniu.
3. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem /uczniami w obecności nauczyciela-swiadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia i wyciągnięcie wniosków).
4. Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
5. Ustalenie przez wychowawcę sankcji wobec ucznia-agresora zgodnie ze statutem szkoły.
6. Poinformowanie rodziców/prawnych opiekunów agresora i ofiary zdarzenia o zaistniałej sytuacji.
7. Przekazanie rodzicom/prawnym opiekunom agresora pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia/uczniów konsekwencji wynikających ze statutu szkoły.
8. Natychmiastowe powiadomienie przez wychowawcę dyrektora szkoły o przypadkach szczególnie drastycznych zachowań agresywnych (stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia).
9. Zgłaszanie powtarzających się sytuacji do dyrektora.
10. W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych skierowanie ucznia na badanie psychologiczno-pedagogiczne.
11. Jeżeli rodzice /prawni opiekunowie nie wyrażają zgody na badanie psychologiczno-pedagogiczne, poinformowanie policji i sądu rodzinnego. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

III. Procedura postępowania w przypadku umyślnego uszkodzenia ciała ucznia

1. Przerwanie agresywnego zachowania.
2. Powiadomienie higienistki, a w przypadku poważnych obrażeń ofiary - lekarza.
3. Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu wychowawcy.
4. Wychowawca powiadamia rodziców sprawcy i ofiary o zaistniałym zdarzeniu.
5. W szczególnych przypadkach wychowawca powiadamia policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

IV. Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat używa alkohol lub inne środki odurzające, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w obecności rodziców.
4. W przypadku, gdy potwierdzi się uzyskana informacja, zobowiązuje się ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, zaś rodziców do szczególnego nadzoru nad

dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział ucznia w programie terapeutycznym.

5. Jeśli rodzice odmawiają współpracy, a z wiarygodnych źródeł nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ucznia, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia policję i sąd rodzinny.
6. Gdy wykorzystane zostały wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych /rozmowa z rodzicami i uczniem, itp./ a ich zastosowanie nie przyniosło oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia policję i sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. W przypadku popełnienia przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia prokuraturę lub policję.

V. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

1. Powiadomienie o swoich przypuszczeniach wychowawcy klasy.
2. Odizolowanie ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia się go samego i stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie i życie.
3. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
4. Wychowawca wzywa policję, a w szczególnych przypadkach także lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia ucznia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
5. Wychowawca zawiadamia o tym fakcie rodziców ucznia/prawnych opiekunów/.
6. W przypadku stwierdzenia nietrzeźwości lub odurzenia ucznia, rodzice zobowiązani są do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji – decyduje policja.
7. Szkoła zawiadamia sąd rodzinny o fakcie stwierdzenia u ucznia stanu nietrzeźwości lub odurzenia. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

VI. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.

1. Nauczyciel zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Przekazuje policji zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

VII. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

1. Nauczyciel w obecności innej osoby /wychowawca, dyrektor/ ma prawo żądać, by uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni, ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie /n-l nie ma prawa samodzielnie przeszukać odzieży czy teczek – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji/.

2. O swoich spostrzeżeniach nauczyciel powiadamia wychowawcę i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje o zaistniałym fakcie rodziców/prawnych opiekunów.
4. Jeśli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po jej zabezpieczeniu przekazuje ją policji, która ustala, w jaki sposób i od kogo ją nabył. Całe zdarzenie wychowawca dokumentuje, sporządzając notatkę.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania podejrzanej substancji oraz pokazania zawartości plecaka szkolnego, kieszeni i innych przedmiotów należących do ucznia, wychowawca wzywa policję, która przeszukuje plecak ucznia, jego odzież i inne przedmioty należące do ucznia.
6. W przypadku znalezienia substancji przypominającej narkotyk, zostaje ona zabezpieczona i przekazana do ekspertyzy.
7. Jeśli znaleziona u ucznia substancja okaże się środkiem odurzającym, szkoła zawiadamia sąd rodzinny. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

VIII. Procedura postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

1. Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim osobom przebywającym na terenie szkoły. W razie konieczności przeprowadzenie ewakuacji szkoły.
2. Uniemożliwienie dostępu do tych przedmiotów osobom postronnym.
3. Wezwanie policji, ew. innych służb w celu dalszych czynności.
4. Przekazanie odpowiednim służbom informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeśli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń po ukończeniu 17 lat.

Ogólne zasady postępowania:

1. W przypadku zauważenia niepokojących sytuacji, które mogą świadczyć o zagrożeniu (nietypowe zachowania osób nieadekwatne do sytuacji i okoliczności; teczki, paczki, pakunki pozostawione bez opieki; podejrzany wygląd lub zawartość otrzymanej przesyłki; samochody, zwłaszcza dostawcze, pozostawione w nietypowych miejscach) należy:
 - 1) powiadomić Dyrektora Szkoły lub jeśli nie ma takiej możliwości bezpośrednio służby ratownicze,
 - 2) zgłosić ten fakt na numer alarmowych 112,
 - 3) powiadomić Policję, Straż Miejską lub Straż Pożarną.
2. W przypadku jakichkolwiek podejrzeń wskazujących na możliwość wystąpienia zagrożenia atakiem terrorystycznym (podłożenia ładunku wybuchowego w pomieszczeniu, otrzymania podejrzanej przesyłki – zdeformowanej, tłustej, z wystającymi kabelkami itp., zauważenia podejrzanego pakunku, podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie) należy bezzwłocznie zgłosić ten fakt:
 - 1) na numer alarmowy 112,
 - 2) na numer alarmowy Policji 997,
 - 3) powiadomić Dyrektora Szkoły.

3. W przypadku uzyskania nawet niepotwierdzonej informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego w budynku szkoły należy natychmiast:
 - 1) zadzwonić na numer alarmowy 112
 - 2) powiadomić Policję.
4. Zgłaszając informację o zagrożeniu należy podać następujące dane:
 - 1) adres szkoły/miejsca, którego zdarzenie dotyczy,
 - 2) swoje imię, nazwisko i numer telefonu,
 - 3) okoliczności zdarzenia (możliwie dokładny opis miejsca i podejrzanych osób, przedmiotów i/lub zjawisk, np. pojawiające się nagle u wielu osób podrażnienia oczu i dróg oddechowych, dziwny zapach itp.
5. W żadnym wypadku nie należy:
 - 1) rozpowszechniać informacji o podejrzeniu/zagrożeniu, aby nie powodować paniki,
 - 2) nie próbować obezwładniać podejrzanych osób (należy je dyskretnie obserwować i starać się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących ich wyglądu i zachowania, aby móc te informacje przekazać odpowiednim służbom).
6. W przypadku stwierdzenia:
 - 1) podłożenia ładunku wybuchowego - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem i zadzwonić na numer alarmowy 112 lub na Policję,
 - 2) otrzymania podejrzanej przesyłki - należy położyć ją na gładkiej powierzchni i oddalić się na odległość minimum 10 m, przesyłki nie wolno ścisnąć ani deformować,
 - 3) zauważenia podejrzanego pakunku - nie należy go dotykać, przesuwac ani podnosić,
 - 4) podłożenia ładunku wybuchowego w samochodzie - należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem.
7. Zalecane środki ostrożności:
 - 1) nie przyjmować od obcych żadnych pakunków,
 - 2) nie pozostawiać swoich rzeczy bez opieki,
 - 3) pamiętać, że każdy przedmiot, z którego wystają przewody, wydobywa się gaz, płyn, zapach, dźwięk, wysypuje się proszek, albo został pozostawiony (co widzieliśmy) przez szybko oddalającą się osobę, wrzucony do pomieszczenia lub pojazdu powinien być uznany za podejrzany,
 - 4) podejrzanych pakunków nie wolno dotykać ani tym bardziej przemieszczać,
 - 5) w pobliżu podejrzanych pakunków nie używamy telefonów komórkowych, odbiorników fal radiowych i tym podobnych urządzeń, które mogą stać się zapalnikami urządzenia wybuchowego,
 - 6) w każdej sytuacji starać się zachować spokój, nie wpadać w panikę i nie wywoływać paniki.

Zasady postępowania w sytuacji zagrożenia incydem bombowym.

1. Informacji o zagrożeniu incydem bombowym (uzyskanych z jakiegokolwiek źródła) nigdy nie wolno lekceważyć.

2. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu incydem bombowym bezzwłocznie należy o tym fakcie powiadomić Dyrektora Szkoły lub jeśli nie ma takiej możliwości - bezpośrednio służby ratownicze (numer alarmowy 112 lub bezpośrednio Policję).
3. Dyrektor Szkoły lub inna upoważniona do tego osoba uruchamia ustalony na wypadek ataku bombowego w szkole sygnał alarmowy i powiadamia odpowiednie służby (numer alarmowy 112 lub bezpośrednio Policję).
4. Po usłyszeniu alarmu lub uzyskaniu informacji o ładunku wybuchowym, jeśli dokładnie wiadomo, gdzie ten ładunek się znajduje, należy jak najszybciej oddalić się ze strefy zagrożonej wybuchem.
5. Do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych Dyrektor Szkoły i/lub upoważnione do tego osoby starają się w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsca, zachowując elementarne środki ostrożności, tak, aby nie narażać siebie i innych osób.
6. W przypadku incydem bombowego, przy braku konkretnej informacji o miejscu podłożenia bomby, wszyscy pracownicy szkoły powinni sprawdzić swoje miejsca pracy i ich bezpośrednie otoczenie w celu odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia (należy pamiętać, że podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać).
7. Dyrektor Szkoły zarządza ewakuację i wskazuje osoby odpowiedzialne za kierowanie akcją ewakuacyjną do czasu przyjazdu Policji lub innych służb ratowniczych.
8. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji należy niezwłocznie udać się do wyjścia wskazanego przez osobę/osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły do kierowania akcją ewakuacyjną.
9. Niezależnie od uruchomienia ustalonego na wypadek ataku bombowego w szkole sygnału alarmowego, osoby, które uzyskały wiedzę o obecności na terenie szkoły ładunku wybuchowego w miarę możliwości informują o tym fakcie wszystkich (lub jak największą ilość osób) przebywających w pobliżu miejsca zagrożenia, jednocześnie starając się nie wzbudzać paniki.
10. Po przybyciu Policji lub innych służb ratowniczych, to funkcjonariusze tych służb przejmują kierowanie akcją ewakuacyjną i/lub ratunkową i należy bezwzględnie wykonywać ich polecenia.

IX. Procedura postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika do szkoły

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek wtargnięcia do szkoły napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią. Procedura dotyczy całości personelu szkoły oraz uczniów.

Wtargnięcie napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. aktywny strzelec.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się).**

(szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób)

- **Wycisz i uspokój uczniów.**

(wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę)

- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy.**

(należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji)

- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony.**

(niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia)

- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową – SMS o zaistniałej sytuacji**

(w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji do sił bezpieczeństwa – policja)

- **Zasłoń okno, zgaś światło.**

(należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego)

- **Nie przemieszczaj się.**

(przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników)

- **Bądź poniżej linii okien, zejź ze światła drzwi.**

(przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników)

- **Zejź z linii strzału, połóż się na podłodze.**

(z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz)

- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz.**

(napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma)

- **Nie otwieraj nikomu drzwi.**

(interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi)

- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.**

(w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia)

Bezpośredni kontakt z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą.

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika**

(wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników)

- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np.: telefon** *(wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej)*
- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.**

(w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu)

- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.**

(w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji)

- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.**

(odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji)

- **Nie zwracaj na siebie uwagi.**

(nie zwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu)

- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.**

(brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców)

- **Nie oszukuj terrorysty.**

(oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane)

- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu.**

(zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców)

- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.**

(wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty)

- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.**

(każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana)

- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.**

(nigdy nie wiadomo kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek)

W przypadku działań antyterrorystycznych

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.**

(policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar)

- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.**

(próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji)

- **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.**

(taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników)

- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.**

(postawa taka ułatwia działania policji a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników)

- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących.**

(tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego)

- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.**

(wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową)

- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.**

(policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców)

- **Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.**

(w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku)

- **Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku.**

(w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak jak tego chcą siły interwencyjne)

- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru.**

(najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych)

Sposób prowadzenia ewakuacji:

Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interweniujących i zgodnie z ich wskazówkami.

Sposób odczytywania sygnałów alarmowych:

- „sygnał dźwiękowy przerywany” – azyl (barykadowanie się w pomieszczeniach)

Telefony alarmowe:

- Policja 997
- Telefon alarmowy telefonów komórkowych 112

Sposób powiadamiania służb:

Wybierz jeden z w/w numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:

- rodzaj stwierdzonego zagrożenia
- nazwę i adres szkoły
- imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
- telefon kontaktowy
- zrealizowane przedsięwzięcia
- potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie.

X. Procedura postępowania w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole

1. Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom/opiekunowi prawnemu.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policyjnej Izbie Dziecka, policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję, nie nagłaśniając sprawy.

Jeżeli uczeń nie ma ukończonych 17 lat a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego, przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców i wychowawcy lub innego nauczyciela.

W charakterze świadka można przesłuchiwać każdego małoletniego, bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego:

1. Niezwłoczne powiadomienie wychowawcy i dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków.
3. Przekazanie sprawcy pod opiekę dyrektora.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Powiadomienie policji, gdy sprawa jest poważna /rozbój, uszkodzenie ciała, itp./ lub jeśli sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa i przekazanie ich policji.

Postępowanie wobec ucznia – ofiary czynu karalnego:

1. Udzielenie pierwszej pomocy lub wezwanie lekarza, jeśli ofiara doznała obrażeń ciała.
2. Powiadomienie wychowawcy i dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Wezwanie policji, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa i ustalenia ewentualnych świadków zdarzenia.

XI. Procedura postępowania w przypadku nieobecności ucznia

1. W przypadku tygodniowej nieobecności ucznia wychowawca ustala przyczynę absencji.
2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia wagarów wychowawca informuje rodziców /opiekunów prawnych o absencji ucznia i konsekwencjach za dany czyn.
3. Po zdiagnozowaniu wagarów wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i informuje go o konsekwencjach .
4. Jeżeli problem wagarów się powtarza, wychowawca który przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
5. W przypadku braku reakcji rodziców na wagary powiadamia się sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.
6. W przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego /absencja przekraczająca 50% w danym miesiącu/ wychowawca powiadamia dyrektora, który przygotowuje wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego do organu prowadzącego.

XII. Procedura postępowania w przypadku, gdy dziecko odmawia powrotu do domu, rodzice/opiekunowie są pijani bądź nie ma z nimi kontaktu po zajęciach

1. Poinformować wychowawcę klasy i dyrektora.
2. Przekazać dziecko osobom upoważnionym (wskazanym przez rodziców/opiekunów) lub wezwać Policję.
3. Jeśli problem powtarza się, poinformować pisemnie sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.

XIII. Procedura postępowania w przypadku, gdy dziecko jest ofiarą przemocy domowej

1. W przypadku zauważenia siniaków, zadrapań i innych widocznych obrażeń oraz nadmiernej lękliwości, niepokojących odruchów mogących świadczyć o stosowaniu wobec dziecka przemocy należy niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca sporządza notatkę służbową, w której dokonuje opisu obrażeń ucznia lub jego niepokojących zachowań.
3. Wezwać rodziców w celu wysłuchania wyjaśnień dotyczących zauważonych obrażeń lub niepokojących zachowań i ze spotkania sporządzić notatkę.
4. W przypadku wątpliwości poinformować pisemnie policję i sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.

XIV. Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia

A. Postępowanie w przypadku występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.
2. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:
 - a) nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce;

- b) informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców (prawnych opiekunów) ucznia;
- c) przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub, jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia, odpowiednim instytucjom (np. policji).
- d) ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują pomoc psycho-terapeutyczną na terenie szkoły lub poza nią.

B. Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1. Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą, dyrektor szkoły i wychowawca podejmują następujące działania:
 - a) jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, nauczyciel powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodzica /prawnego opiekuna ucznia;
 - b) dyrektor szkoły oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji;
 - c) wzywają pogotowie ratunkowe w celu pomocy i/lub specjalistycznej konsultacji lekarskiej;
 - d) wychowawca przeprowadza rozmowę wspierającą z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - e) jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, wychowawca, przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - f) o próbie samobójczej dyrektor informuje radę pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania i wpierania ucznia po jego powrocie do szkoły;
 - g) wychowawca planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.

C. Postępowanie w przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa.

1. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
2. Wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej pozostałym uczniom szkoły.
3. Pedagog szkolny, wychowawcy przekazują uczniom i rodzicom informacje o dostępnej pomocy psychologicznej.